

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: **«Стратегічні напрямки підвищення ефективності
використання основних виробничих фондів»**
(назва теми)

Виконавець:

студент гр.4 факультету економіки та
управління підприємництвом
Нейкович Наталія Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Семенова Валентина Григорівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Для здійснення діяльності підприємства необхідна наявність таких факторів, як праця, капітал, земля. Капітал завжди був і залишається одним з найважливіших факторів. і підрозділяється на: основний і оборотний.

До складу основного капіталу відносять основні засоби, тобто основні фонди в вартісному вираженні; незавершене будівництво; довгострокові інвестиції. Основні фонди займають значний обсяг в основному капіталі підприємств, тому ці поняття часто ототожнюють між собою. Основні фонди є найбільш значущою складовою частиною майна підприємства і його необоротних активів. Основною характеристикою основних фондів є те, що вони мають тенденцію до зносу та старіння, що без належної стратегії підвищення ефективності їх використання може привести банкрутства підприємства. Проблема підвищення ефективності використання основних фондів і виробничих потужностей підприємств в сучасних умовах займає центральне місце. Від вирішення цієї проблеми залежить місце підприємства в промисловому виробництві, його фінансовий стан та конкурентоспроможність на ринку, так як основні фонди є найбільш значущою складовою частиною майна підприємства і його необоротних активів.

Мета дослідження Метою кваліфікаційної роботи є аналіз використання основних виробничих фондів на підприємстві та розробка стратегічних заходів їх ефективного використання.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні аспекти основних засобів підприємства, їх класифікацію, оцінку стану та ефективності використання;
- дослідити теоретичні аспекти стратегічного розвитку основних виробничих фондів підприємства;
- проаналізувати машинобудівну галузь та приладобудування, їх особливості функціонування в сучасній Україні;
- проаналізувати господарську діяльність підприємства;
- проаналізувати фінансово-економічний стан підприємства;
- проаналізувати використання основних засобів підприємством;
- розробити та обґрунтувати заходи стратегічного характеру з підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.

Об'єкт дослідження ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предмет дослідження методичні та теоретичні аспекти використання основних засобів підприємства та стратегія ефективного їх використання.

Методи дослідження: абстрактно-логічний, статистико-економічні, системний аналіз, традиційні способи і прийоми економічного аналізу.

Інформаційна база дослідження: дані економічної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів, матеріали конференцій, публікації в

економічних і електронних виданнях, дані фінансової звітності, інші планові та звітні дані підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (59 найменувань). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 97 сторінок. Основний зміст викладено на 85 сторінках. Робота містить 23 таблиці, 4 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено публікацію: Нейкович Н. С. Економічний аспект технічного переозброєння промислових підприємств в Україні. Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. ФЕУП, 2018. № 29. Т.2.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи формування основних фондів підприємства»* розглянуто поняття та функції основних фондів підприємства, види основних фондів, їх класифікація, оцінка стану та ефективності використання основних фондів, стратегії ефективного використання основних фондів.

У другому розділі *«Аналіз основних фондів ТОВ «Телекарт-Прилад»»* проаналізовано машинобудівну галузь та приладообудування, основні показники господарсько-фінансової діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад», стан та ефективність використання основних фондів ТОВ «Телекарт-Прилад».

У третьому розділі *«Стратегічні напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів ТОВ «Телекарт-Прилад»»* запропоновано основні стратегічні напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів ТОВ «Телекарт-Прилад» та заходи з покращення використання ОВФ у контексті стратегічного розвитку ТОВ «Телекарт-Прилад».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Основою виробничого підприємства є постійний капітал, який в свою чергу, в залежності від мети використання та характеру кругообігу капіталу, розподіляється на основний капітал та оборотний капітал.

Основні фонди (ОФ) – це частина засобів виробництва, що зберігає свою уречевлену форму, бере участь у багатьох виробничих циклах і переносить свою вартість у собівартість готової продукції частинами в міру спрацьовування.

У міжнародній практиці і системі обліку, як тепер і у вітчизняному обліку поняття основних засобів і основних фондів ототожнюються.

Визначення терміну корисного використання основних засобів різниться з точки зору бухгалтерського обліку та податкового кодексу України, встановлюється підприємством самостійно.

Знос основних фондів, як фізичний, так і моральний, веде до втрати вартості. Тому кожному підприємству слід забезпечити накопичення коштів (джерел), необхідних для придбання та відновлення остаточно зношених основних засобів.

Поінформованість про наявність засобів праці та постійний контроль за їх ефективним використанням мають велике значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства.

Для характеристики ефективності використання основних засобів застосовується система показників, що включає в себе узагальнюючі і деталізовані (техніко-економічні) показники.

2. Доцільно виділяти 3 групи стратегій ефективного використання основних засобів підприємства: 1) стратегія технічного вдосконалення засобів праці (технічне переозброєння на базі комплексної автоматизації та впровадження гнучких виробничих систем; заміну застарілої техніки, модернізацію обладнання; ліквідацію вузьких місць і диспропорцій у виробничих потужностях підприємства; механізацію допоміжних та обслуговуючих виробництв; розвиток винахідництва та раціоналізаторства); 2) збільшення тривалості роботи машин та обладнання (ліквідація незадіяного обладнання (здавання його в оренду, лізинг, реалізація тощо), скорочення строків ремонту обладнання, зниження простоїв: цілозмінних та всередині змін); 3) покращення організації та управління виробництвом (прискорення досягнення проектної продуктивності введених в експлуатацію основних фондів; впровадження наукової організації праці та виробництва; покращення забезпечення матеріально-технічними ресурсами; вдосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки; розвиток матеріальної зацікавленості працівників, що сприяє підвищенню ефективності виробництва.

3. Галузь приладобудування є найважливішою складовою промислового комплексу. Її особливості визначаються не тільки тим, що споживачами цієї галузі є як промислові підприємства так і населення, але ще й тим, що без подальшого розвитку галузі приладобудування стає неможливим розвиток усіх інших галузей промисловості держави. Основною метою приладобудівної галузі є забезпечення усіх галузей промисловості високотехнологічними приладами. До приладобудування входять такі підгалузі як виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції та виробництво електричного устаткування.

Незважаючи на значущість галузі, її стан в Україні на сьогодні можна оцінити як кризовий

4. Аналіз основних техніко-економічних показників господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» за період з 2016 по 2018 роки надав можливість зробити висновки щодо тенденцій, які намітились у діяльності підприємства за досліджуваний період.

Виявлені такі позитивні тенденції: зростання обсягів виробництва та реалізації продукції; зростає прибуток від реалізації продукції; знижуються витрати на одну гривню реалізованої продукції; зростає чистий прибуток підприємства; зростає продуктивність праці; зростає середня заробітна плата одного штатного працівника; зростає фондівдача; прискорюється оборотність оборотних коштів; підвищується рентабельність реалізованої продукції, активів та капіталу підприємства.

5. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства засвідчив преднеліквідний стан самого підприємства. Підприємство можна вважати фінансово ризикованим.

Зношуваність основних виробничих засобів досить велика, майже 80% їх первісної вартості. На досліджуваному підприємстві оновлення основних засобів було відносно невеликим. Незадовільне оновлення основних засобів відбувається в умовах, коли 2/3 засобів праці зношені, про що свідчать дані оцінки технічного стану основних засобів. Таке становище може привести керівництво підприємства до великих проблем щодо функціонування та реального виживання підприємства в умовах ринкової конкуренції. У цьому становищі керівництву підприємства слід акцентувати увагу на необхідності інтенсивного оновлення основних засобів у активній їх частині.

Показники фондівдачі та рентабельності ОВФ підвищуються за аналізований період. Однак, зниження фондоозброєності персоналу підприємства є негативною тенденцією

6. На основі аналізу ринку, а також всебічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства проведено SWOT-аналіз ТОВ «Телекарт-Прилад», який є міцною методичною основою для розробки заходів щодо розвитку підприємства.

7. Запропоновано та обґрунтовано наступні рекомендації, спрямовані на покращення використання ОВФ у контексті стратегічного розвитку ТОВ «Телекарт-Прилад»:

1. створення умов для виходу на ринки ЄС завдяки оновленню технології виробництва;
2. створення умов для розширення експорту у країни СНГ завдяки стовідсоткової повірки електролічильників;
3. впровадження енергозберігаючої технології маркування лічильників електроенергії.

Розрахунки економічного ефекту підтверджують доцільність впровадження вище означених заходів.

АНОТАЦІЯ

Нейкович Н. С. «Стратегічні напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка та стратегія розвитку підприємства». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти поняття та функцій основних фондів підприємства, види основних фондів, їх класифікація, оцінка стану та ефективності використання основних фондів, стратегії ефективного використання основних фондів.

Проаналізовано основні показники, що характеризують стан і напрямки розвитку галузі, основні техніко-економічні показники господарської діяльності підприємства, фінансовий стан підприємства, показники фінансових результатів діяльності підприємства, стан та ефективність використання основних виробничих фондів підприємства.

Запропоновано основні стратегічні напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства. Обґрунтовані конкретні заходи з покращення використання основних виробничих фондів у контексті стратегічного розвитку підприємства.

Ключові слова: основні виробничі фонди, стратегія, виробництво, електричні лічильники.

ANNOTATION

Neikovych N. «Strategic directions of increasing the efficiency of use of fixed assets»

Thesis for Master degree in specialty 076 «Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges» under the master's program «Economics and Strategy of Development of Enterprise». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The theoretical aspects of the concept and functions of fixed assets of the enterprise, types of fixed assets, their classification, assessment of the status and efficiency of the use of fixed assets, strategies for the effective use of fixed assets are considered in the paper.

The basic indicators characterizing the state and directions of development of the industry, the main technical and economic indicators of economic activity of the enterprise, the financial condition of the enterprise, the indicators of financial results of the activity of the enterprise, the state and efficiency of using the main production assets of the enterprise are analyzed.

The basic strategic directions of increase of efficiency of use of the basic production assets of the enterprise are offered. Specific measures to improve the use of fixed assets in the context of strategic enterprise development are substantiated.

Keywords: fixed assets, strategy, production, electric meters.